

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 12P/28/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7123205068
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Barabas
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2023:7123205068.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov: matka C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XX, F. a otec G. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. X, F. zastúpený: JUDr. Andrea Oroszová, advokátka, Žižkova 19, Košice v konaní o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

I. Maloletý A. B., nar. XX.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti otca, ktorý ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok.

II. Styk matky s maloletým neupravuje.

III. Matka je povinná prispievať na výživu maloletého dieťaťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX sumou vo výške 100 Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca, počnúc dňom 29.3.2023 do budúcnosti.

IV. Dižné výživné zo strany matky na maloletého za obdobie od 29.3.2023 do 30.9.2023 vo výške 609,66 Eur sa matka zaväzuje zaplatiť k rukám otca v mesačných splátkach v sume 50 Eur spolu s bežným výživným pod následkami straty výhody splátok v prípade omeškania s čo i len s jednou splátkou.

V. Týmto mení Rozsudok Okresného súdu Košice I, sp. zn.: 11P/82/2016 zo dňa 05.10.2016.

VI. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. G. B., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len otec) sa návrhom doručeným súdu dňa 29.03.2023 prostredníctvom svojej právnej zástupkyne domáha rozhodnutia súdu, ktorým sa mení rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 11P/82/2016, právoplatný 19.10.2016. Otec žiadal, aby bol A. B., nar. XX.X.XXXX (ďalej len maloletý) zverený do jeho osobnej starostlivosti s tým, že otec bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, aby C. D., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len matka) bola zaviazaná prispievať na výživu maloletého sumou 32,11 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca, aby styk matky s maloletým sa neupravil, a aby žiaden z účastníkov nemal právo na náhradu trov konania. K návrhu bolo pripojené plnomocenstvo, rodný list maloletého, maloletých detí.

2. Otec návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 11P/82/2016, právoplatným a vykonateľným 19.10.2016 (ďalej len „pôvodný rozsudok“) súd zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, určil matke právo zastupovať a spravovať majetok maloletého. Ďalej zaviazal otca k vyživovacej povinnosti voči maloletému vo výške 60,- EUR mesačne od 8.6.2016 do budúcnosti, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Styk otca s maloletým Okresný súd rozsudkom neupravil.

Maloletý od júna minulého roku neprestajne býva u svojho otca. Tento stav je zapríčinený tým, že matka bola a stále je v zlej životnej situácii. Matka je dlhodobo v zahraničí – v Prahe, kde sa jej nedarí nájsť pravidelný príjem a stále bývanie, dlhodobo prespáva v rôznych ubytovniach. Matka žije na hranici sociálnej chudoby a už niekoľko mesiacov neprejavuje o maloletého záujem, nestretáva sa s ním, resp. stretne sa s ním len veľmi sporadicky a aj telefonicky je s ním len vo veľmi obmedzenom kontakte. Maloletý tak fakticky žije u svojho otca intenzívne už viac ako 10 mesiacov napriek tomu, že maloletý je zverený do osobnej starostlivosti matky a otec je zviazaný na vyživovaciu povinnosť. Otec na rozdiel od matky má vytvorené podmienky na zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloletého. Otec je zamestnaný na STK v Košiciach. S maloletým žije v jeho byte, kde má maloletý svoju detskú izbu. Otec s maloletým majú dobrý vzťah, maloletý ho má veľmi rád. Otec maloletého podporuje aj v pozitívnom vzťahu s jeho matkou, v kontakte s ňou nebráni a ani nikdy nebránil, o jeho matke sa vyjadruje vždy pred maloletým v dobrom. Maloletý však vníma aj napriek jeho nízkemu veku danú situáciu a momentálne si želá byť u svojho otca, kde má stály domov. Maloletý je zdravé, bezproblémové dieťa. Navštevuje prípravný ročník pred zaradením na základnú školu, kde je spokojný, má tam svojich kamarátov. Otec je spôsobilý zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Vzhľadom na uvedené má otec za to, že pre ochranu najlepšieho záujmu maloletého a za účelom zabezpečenie jeho starostlivosti je potrebné zveriť maloletého do jeho osobnej starostlivosti a styk maloletého s matkou navrhuje ponechať neupravený, čím všetkým by sa len potvrdil faktický stav so stavom právnym. Pri zverení maloletého do osobnej starostlivosti otca, s prihliadnutím na mieru, akou sa otec už niekoľko mesiacov intenzívne podieľa a aj bude podieľať na starostlivosti o maloletého, nie je výživné od otca spravodlivé a potrebné určovať, nakoľko by sa minulo svojmu účelu. Styk matky s maloletým navrhuje otec ponechať neupravený, nakoľko matka je aktuálne v zahraničí a s maloletým sa pravidelne nestretáva. Otec vzhľadom na to, že navrhuje zverenie maloletého do jeho osobnej starostlivosti, navrhuje, aby súd matku zaviazal na vyživovaciu povinnosť najnižším zákonným výživným mesačne, nakoľko matka má existenčné problémy a výživné vo vyššom rozsahu nie je schopná uhrádzať. Otec nežiada, aby bola matka zviazaná k povinnosti zaplatiť výživné späťne.

3. Matka sa k návrhu nevyjadřila.

4. Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 15.06.2023 bol Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach ustanovený maloletému za opatrovníka (ďalej len UPSVaR).

5. UPSVaR v správe zo dňa 30.06.2023 okrem iného uviedol, že dňa 20.6.2023 úrad telefonicky kontaktoval otca, avšak neúspešne. Nakoľko má otec právne zastúpenie, mailom bola požiadaná jeho právnu zástupkyňu o súčinnosť, aby sa otec skontaktoval s úradom. Dohodnuté stretnutie s otcom a maloletým dieťaťom bolo dňa 28.6.2023. Otec dňa 28.6.2023 kontaktoval úrad, že sa nemôže dostaviť, pretože mu volali zo školy, že syn je chorý a treba po neho prísť. Otcovi bolo vysvetlené, že je potrebné si dohodnúť nový termín stretnutia. Dňa 29.6.2023 úrad telefonicky kontaktoval otca, avšak neúspešne. Dňa 30.6.2023 bol otec opätovne kontaktovaný, aby sa dohodlo stretnutie. Termín bol dohodnutý na deň 3.7.2023, avšak bez maloletého, pretože dieťa dňa 1.7.2023 cestuje k matke do Prahy, vrátiť by sa mal v polovici júla. Otec bol opakovane žiadaný o kontakt na matku či už telefonicky, alebo mailový, otec odmietol dať kontakt na matku s tým, že ho poskytne pri osobnom pohovore. Otcovi bol vysvetlený postup práce kolízneho opatrovníka, dodržiavanie lehôt a pod., otec sa rozčúľil povedal, že „máme dať pokoj, že sa máme dať vypchať a zložiť“.

6. UPSVaR v správe zo dňa 21.08.2023 okrem iného uviedol, že dňa 14.8.2023 úrad kontaktoval otec maloletého s tým, že mu právna zástupkyňa povedala, že má kontaktovať sociálnu pracovníčku. S otcom bol dohodnutý termín stretnutia na deň 16.8.2023. Otec sa na úrad dostavil aj s maloletým. K predmetnej veci otec uviedol, že trvá na podanom návrhu, žiada zveriť syna do výlučnej starostlivosti a určiť výživné v minimálnej sume. Styk nežiada upraviť. Otec býva so synom v 2 1 izbovom byte, ktorý je v jeho osobnom vlastníctve. Je zamestnaný vo firme Edicion s.r.o, ako pracovník STK stanice. Otec má okrem maloletého aj plnoleté deti, syn by mal ísť študovať na VŠ. Maloletý navštevuje MŠ na D. XX, F.. Je zdravý nie je sledovaný v žiadnej špecializovanej ambulancii. Ošetrojúci pediater je C. D.. Maloletý nosí dioptrické okuliare, za ktoré otec zaplatil sumu 185 €. Dodal, že matka synovi zakupuje darčeky na sviatky a občas nejakú drobnosť. Poplatky v škôlke otec vyčíslil na sumu 40 €. Od septembra 2023 nastupuje maloletý A. na ZŠ Požiarnickú do 1 ročníka. Otec hodnotí vzťah so synom, ako dobrý. Otec ďalej uviedol, že matka sa vrátila z Prahy. Býva na chate v C., ktorú vlastní otec. Mala by tam byť do konca 31.8.2023. Na otázku či matka má vedomosť o podanom návrhu udáva, že nevie. Komunikácia medzi rodičmi je len ohľadom syna cez messenger. Dodal, že syn bol v júli u matky v Prahe, otec bol následne po neho. Poslal matke 100 €, aby sa o syna vedela postarať. Podľa slov otca matka o syna prejavuje záujem, výživné na syna, však neuhrádza. Otec vyčíslil výdaje za SIPO v sume 130 €, internet a mobil v sume 30 €, správcovské 100 €, voda plyn a elektrina na chate v sume 25 €,

daň z nehnuteľnosť, komunálny odpad v sume 80 € ročne. Otec vlastní motorové vozidlo značky H. XXX, I. G. XXXX, povinné zmluvné poistenie uhrádza v sume 80 € ročne a J. H., I. G. XXXX, povinné zmluvné poistenie uhrádza v sume 120 € ročne, náklady na psa vyčíslil v sume 50 € mes. Úrad sa pokúšal telefonicky kontaktovať matku. Jedno z čísel, ktoré otec doložil do spisu bolo aktívne. Hovor prijala žena, ktorá tvrdila, že nie je pani D.. Vzhľadom na skutočnosť, že orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately plní funkciu kolízneho opatrovníka v konaní o zmenu úpravy práv a povinností bol tunajším úradom vedený rozhovor s maloletým za účelom zachovania práva maloletého uplatňovať a vyjadriť svoj názor ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa ho týkajú a ktoré sú rozhodujúce pre súdne konanie. Rozhovor bol realizovaný na tunajšom úrade bez prítomnosti zákonného zástupcu. Maloletý povedal, že chodí do škôlky, pôjde do školy, teší sa nato. Má už aj školskú tašku, peračník. Býva s tatom, majú aj psa K.. Nosí okuliare. S mamkou sa stretáva, teraz je na záhrade. C. prišla so sestrou s ktorou sa bije, je to taká hra. Keď nie je s mamkou tak si volajú. S ockom mu je dobre. Rodičia sa spolu rozprávajú, niekedy sa hádajú. Vo voľnom čase chodí na dvor a bicykuje sa. Dodal, že býval predtým s mamkou, ale už s ňou nechcel byť, dôvod prečo neuviedol. ÚPSVaR Košice odporúča súdu vo veci zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností zveriť maloletého do osobnej starostlivosti otca a určiť primerané výživné s ohľadom na vek a odôvodnené potreby maloletého s ohľadom na majetkové pomery matky.

7. Súd sa vo veci oboznámil so správami o šetrení pomerov od kolízneho opatrovníka, s listinnými dôkazmi predloženými do spisu otcom ako aj listinnými dôkazmi, ktoré si súd zabezpečil v rámci vyšetrovacej zásady. Súd sa oboznámil aj s pripojeným súdnym spisom vedeným na tunajšom súde pod sp. zn.: 11P/82/2016. Súd po vykonanom dokazovaní zistil nasledovný právny a skutkový stav:

8. Rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 11P/82/2016 zo dňa 05.10.2016 bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého sumou 60 € mesačne a styk otca s maloletým neupravil

9. Podľa ust. § 25 ods. ods. 1 a 2 zákona číslo 36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej len „ZoR“), sa môžu rodičia dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

10. Podľa ust. § 31 ods. 1 ZoR, rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé.

11. Podľa ust. § 32 ods. 2 ZoR, rodičia sú povinní spravovať majetok maloletého dieťaťa s náležitou starostlivosťou.

12. Podľa ust. § 36 ods. 1 ZoR rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

13. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

14. Podľa § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Podľa § 76 ods. 1 ZoR výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

16. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku zákona č. 161/2015 Z. z. (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Podľa Čl. 4 základných princípov CMP Čl. 4 súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

18. Podľa § 44 CMP sú rozsudky o výživnom vykonateľné doručením.

19. Podľa § 121 rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

20. Podľa § 232 ods. 3, ods. 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), lehoty na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

21. Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že došlo k zmene pomerov vo vzťahu k maloletému dieťaťu. Od júna 2022 maloletý žije v domácnosti otca, ktorý zabezpečuje všetky potreby maloletého, nakoľko matka na jeho výživu nijako neprispieva. Zo správy UPV SaR má súd za preukázané, že starostlivosť o maloletého je otcom vykonáva riadne, pričom aj vzťah otca a maloletého je hodnotený pozitívne. Matka maloletého nemá vytvorené stabilné a ani vhodné podmienky na zabezpečenie starostlivosti o maloletého. Matka nemá stále zamestnanie a stálu domácnosť. Vykonané dokazovanie preukázalo, že matka len za obdobie rokov 2022 a 2023 v žila v Prahe, následne u otca na záhrade a toho času by sa mala zdržiavať na súdu neznámom mieste v Holandsku. Súd pri svojom rozhodovaní o zverení maloletého do osobnej starostlivosti otca vychádzal zo stavu, ktorý je aktuálny aj v čase vyhlásenia rozhodnutia a zveril maloletého do osobnej starostlivosti otca. Súd neupravil styk matky s maloletým nakoľko matka ani otec nežiadali, aby styk bol upravený súdnym rozhodnutím. Na viac otec nebráni matke v stretávaní sa s maloletým, pričom matka sa toho času nachádza na súdu neznámom mieste. Za týchto skutočností nie je objektívne možné upravovať styk maloletého s matkou. Súd taktiež rozhodol o tom, že otec má právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok a to z dôvodu, aby neprítomnosť matky v živote maloletého nebola na ujmu maloletému pri obstarávaní jeho záležitostí.

22. Súd pri rozhodovaní o výške výživného nevyhovел návrhu otca na určenie výživného v minimálnej výške predpokladanej zákonom, ale aplikoval princíp potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné (matka) s poukazom na § 75 ZoR. Súd zohľadnil najlepší záujem maloletého na tom, aby si obaja rodičia plnili svoju morálnu a zákonnú vyživovaciu povinnosť. Preto súd neprihliadal iba na príjmy ktoré matka toho času v zahraničí skutočne dosahuje, resp. nedosahuje, nakoľko dôvodom odchodu matky do zahraničia bola vôľa matky sa zamestnať. Preto súd neprihliadal len na faktické nulové príjmy, ktoré matka dosahovala počas súdneho konania (z vykonaných lustrácií nevyplývajú žiadne príjmy matky), ale vychádzal z potenciálnych príjmov, to znamená z príjmov, ktoré potenciálne mohla matka dosahovať. a základe vyššie uvedených skutočností súd pri určovaní výživného vychádzal z potencionalného príjmu matky vo výške minimálnej mzdy. V zmysle oznámenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky 300/2022 Z.z. suma minimálnej mzdy na rok 2023 je 700 eur za mesiac pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou. Náklady na zabezpečenie starostlivosti pre maloletého tak ako boli zachytené v správne UPSVaR resp. vyčíslené otcom počas pojednávania súd považuje za dôvodné a nevymykajúce sa bežným výdavkom v súvislosti s maloletým dieťaťom. Súd určil výživného vo výške 100 € mesačne a zaviazal matku na úhradu výživného odo dňa začatia konania. Súd taktiež zohľadnil ďalšiu vyživovaciu povinnosť matky.

23. Vzhľadom na to, že matka doposiaľ neplatila výživné vzniklo matke za obdobie od 29.03. 2023 do 30.09.2023 dlžné výživné vo výške 609,66 €. Dlžné výživné bolo vypočítané nasledovne: 3 dní mesiaca marec 2023 = 9,66 € (100€ : 31 dní x 3 dni) + 6 celých mesiacov 4/2023 až 9/2023 = 600 € (6 mesiacov x 100 €). Súd v zmysle § 232 ods. 3, 4 CSP zaviazal matku na úhradu dlžného výživného k rukám otca v mesačných splátkach v sume 50€ spolu s bežným výživným pod následkami straty výhody splátok v prípade omeškania s čo i len s jednou splátkou. Úhradu dlžného výživného prostredníctvom splátok súd umožnil matke s poukazom na jej aktuálnu finančnú situáciu ako aj ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu.

24. Podľa § 44 CMP sú rozsudky o výživnom vykonateľné doručením.

25. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tejto zákon neustanovuje inak. Súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP.

Poučenie:

Proti rozsudku môžu podať účastníci konania odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z., ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí návrh na súdny výkon rozhodnutia